

ВІСНИК

ОРГАН

ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ
ЧОТИРЬОХ СВОБІД
УКРАЇНИ

СВОБОДА
НАРОДАМ

СВОБОДА
ЛЮДИНІ

ВИДАЄ
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

P.O. BOX 304 ST. D
NEW YORK 3, N.Y.

СВОБОДА НАРОДАМ!

СВОБОДА ЛЮДИНІ!

В І С Н И К

О Р Г А Н

ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

(О О Ч С У)

З М І С Т

1) Другий Річний Зізд ООЧСУ ст. 1	8) "Альма матер" Др. М. С. ст. 17
2) Українська Головна Визвольна Рада ст. 3	9) Приспосіблення до обставин Н. Ч. ст. 19
3) Обличчям до фронту Е. Л. ст. 6	10) Лист від Ліги УПВ ст. 20
4) УПА і українські партії В. П. ст. 9	11) Святочна Академія Ю. П. ст. 21
5) Бійці і командири рейдуючої части- ни УПА до укр. еміграції ст. 11	12) Святочні сходи В. К. ст. 21
6) Українська Національна Рада ст. 13	13) Жертви ст. 23
7) Підпільні видання українського ре- волюційно-збройного руху ст. 14	14) A Memorandum of the Anti-Bolshevist League for the Liberation of Peoples ст. 23
	15) Повідомлення і заклики ст. 2, 12 і 13

в и д а е
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

P. O. Box 304, Cooper Sta.
NEW YORK 3, N. Y.

РІК II. Ч. 8 (19)

СЕРПЕНЬ

ЦІНА 25 Ц.

ВІСНИК

This Book Belongs to
KALENIK LISSIUK'S
LIBRARY

Другий Річний Зїзд ООЧСУ

По дворічній існуванні наша Організація зближається до свого чергового річного Зїзду. Нині кожний наш громадянин може поставити собі запит: Чи треба було нас? Чи треба було творити нову Організацію? Що булоб, якби ми були цього нового руху не починали? Що сталосьяб? Чи заваливсяб світ?

Світ бувби преспокійно стояв, як і нині стоїть. Правда, чорні наклепи на нашу лицарську УПА булиб таки прилепили в певних шарах нашої суспільности. Про революційний уряд УГВР булоб далеко менше людей знало, ніж нині знають. Багато наших провідних кол і їх видавництв булиб з далеко більшою відтврдістю пробивали шлях для своїх "партайманів", без огляду на це, чи правильно вони підчас цієї останньої війни в Україні поводитись, чи неправильно? Чи добру роботу для України виконували, чи погубну? Наші лицарі з УПА не булиб дістали ні цієї "вдовиної" лепти, що ми їм вислали.

Наша Організація розкрила багато фактів, заставила декого теж про ці факти заговорити, а навіть і "склонити голови" перед УПА. Також заставила декого обережніше поступати з фактами і не перекручувати їх занадто.

Якщоб не ми і наш орган, до нині булиб вдержались в нашої суспільности загально поширені пересуди, наставлення й погляди на певні громадські справи, мовляв — за усі нещастя, що на нас спадають — треба винувати ворогів; не ми винні, що українці стали в світі предме-

том не великої то політичної пошани, тільки — вороги винні; не ми винні, що тут і там здобули неприхильну опінію, тільки — знову — вороги винні. Уся вина у клятих ворогах, а ми, наш провід, чистий як слеза й тому не можна прикладати до нього слів критики...

Таке переконання було в нас досить поширене. Ще багато людей так думають і нині, а не один провідник бажавби, щоби таке думання залишилось і на будуче. Ми дещо зняли полуду з цих справ і кинули дещо світла на поступовання тих, що аспірують до проводу. Вороги ворогами, так, але — це таки ми самі — наш провід, завинив, що вороги у своїй роботі осягнули такі великі успіхи. Отож не біймося дещо себе скритикувати. Зрозуміло скритикувати фактами і з ціллю оздоровити наше суспільне життя, а не його здеморалізувати. Те, що один, чи другий наш провідник підчас цієї оцінки втратить ореол своєї "святої" непомильності — не принесе справі шкоди, навпаки, принесе велику користь. Так поступають усі культурні народи і так мусимо поступати ми.

Але наша праця іще не закінчена. Ми далі завважуємо дуже мильний і шкідливий підхід наших деяких провідних чинників до справ визволення України. Ми бачимо, що ці провідні чинники залюбки підкреслюють усі гарні прикмети українського народу, з винятком одної найголовнішої, а саме — його героїчної лицарської прикмети. Ми бачимо, що ті провідні чинники залюбки займаються справами української

культури, народного мистецтва, пісень, танків, науки і т. п., а вперто промовчували і частинно далі промовчують ті українські революційні сили, що чином, лицарською боротьбою спляють ворога від нищення українського народу. Ми бачимо, що ще до нині багато осіб, провідних інституцій і їх видавництв цілево промовчують УГВР.

Ми добачуємо в цьому велику шкоду. Ми побоюємося, що це матиме відемний вплив на революційну стихію українського народу. Ми боїмося, що чисельна наша стара і нова еміграція витворить таке егоцентричне значіння для себе самої, що вважатиме за Україну то, що з України виїхало і вслід за тим, усю надію на визволення України зверне на те, що опинилось за кордоном. Повторюємо, вважаємо це за дуже небезпечне явище і будемо з цим боротись.

Нам не йде про це, в які форми остаточно увільнеться нове імігрантське політичне життя. Зате нам дуже залежить на цьому, щоби точки тяготи в визволенні українського народу не пересунути за кордон і там не забальзамувати її в якомусь емігрантському "уряді". З цим ми будемо боротись, висвітлюючи шкідливість такої політики річевими фактами.

Ми віримо, що до нашої суспільности можна говорити річевими фактами, не затаюючи нічого і вона цим не то, що не збентежиться а навпаки, морально скріпиться і знайде розумний вихід навіть з заплутаної ситуації. Ми бажалиб в той спосіб відноситись до нашої суспільности і на будуче, цебто не трактувати її як дітей, яким не можна всего сказати, лише як розумних дорослих людей, яким треба говорити не лише про поезію, але й про небезпеки життя, бо ли-

ше знаючи про ці небезпеки, люди можуть знайти для них протиміри.

Близький уже Другий Річний Зїзд ООЧСУ, що відбудеться в днях 4 і 5 вересня ц. р. в готелі "Бревоорт", в Нью Йорку, буде переглядом нашого дотепер пройденого шляху і накресленням дальших кроків. Прохаємо усіх тих, що бодай в засаді з нами симпатизують, піддержати нас активно. Нераз у нас йдуть нарікання на "провідників". Алеж кожна суспільність має таких провідників, на яких заслугує. Ми предкладаємо перед нашою суспільністю певну скалю понять. Від суспільности залежить, чи вони увійдуть в життя, чи невітлені відлетять від нас "у міжпланетарні простори".

В останньому році наша Організація зросла в декілька нових відділів. Це доказ, що йдемо вперед. Ми стараємось притягати нові сили до проводу нашого руху, бо ми такого переконання, що кожна громадська організація повинна служити певним цілям, а не особам. Особи можуть відходити, змінятись. Коли організація станула на правильних основах і є вірна своїм цілям — вона буде далі зростати, нові особи будуть прикладати своїх рук, свого знання і серця до її праці і велика користь буде для цілої суспільности, як теж моральне задоволення для тих, що прикладали до її будови свої цеголки. Тому — спішім піддержати цей черговий Річний Зїзд ООЧСУ, піддержім саму Організацію і ті цілі, для якої вона працює. З цього скористає не лише скерсавлена Україна, але й наша прибрана Батьківщина Америка, яка нині по цілм світі організує сили, що ставлять опір червоному тоталітаризмові.

ПРОХАЄМО ПІДДЕРЖАТИ "ВІСНИК"

Звертаємось з гарячим проханням до широкого українського громадянства в Америці піддержати нас фінансово, щоби "Вісник" міг стало появлятись і стало розростатись.

Це конечне. Ми вкладаємо даром наш труд, хоч нині є звичка за кожную громадську роботу жадати не малої заплати. Коли ходить про нас, то і на будуче будемо даром працювати. Але матеріяльне запевнення для достаточного притягати та-

кі журналістичні сили, які живуть із журналістики і треба їм бодай мізерної винагороди. Хочемо розбудувати "Вісник" в цьому напрямі, щоби висвітлював усі ділянки українського життя — політики, економіки, культури, мистецтва, бібліографії. Такого журналу, незалежного від нікого, що мігби відважно висказувати критичні думки на усі прояви нашого суспільного життя — нам тут доконче потрібно. Ми створили його, отож втримаймо його.

Українська Головна Визвольна Рада

В четверту річницю її оснування

Аналізуючи ситуацію, яка заіснувала на українських землях в рр. 1941-1945, мусимо ствердити, що в цей час, час окупації України гітлерівсько-німецькими та сталінсько-большевицькими імперіялістами, відбувалася серед українського народу остання фаза довголітнього процесу кристалізації революційно-визвольних сил. Фаза ця характеризується об'єднанням довкруги українського Самостійницького Революційного Руху, широких народніх мас, що майже підсвідомо вичули потребу активізуватися в боротьбі проти насильства кожноточасних загарбників, тимбільше, що це змагання за волю й права, перетворювалося дуже часто в боротьбу за звичайне фізичне існування.

Завершення отого складного процесу являється, повстання одного, всеукраїнського, провідного центру—яким є якраз Українська Головна Визвольна Рада.

Якіж причини склалися на досягнення завершення цього розв'язального процесу? Щоб відповісти на це питання, треба прослідити в першу чергу всі зміни, що проходили в нутрі українського народу і які дозволили йому на переломі німецької й нової большевицької окупації, стати на твердій ідейно-політичній та організаційній платформі.

Рік 1939 — це переломова дата в житті багатьох народів, а українського зокрема. Большевицька окупація ЗУЗ в 1939-41 рр., причинилася до зустрічі з революціонізованих ідеями ОУН народніх мас Західної України зі Сходом, що було початком об'єднання Великого Українського Народу й єдності його політичних ідей та форм боротьби.

Початок німецької кампанії на Сході 1941 р., завдяки провідним чинникам Українського Революційного Руху, що відкинувши орієнтацію на чужі сили (Постанови II-го Великого Збору ОУН), не приніс українському народові розчарувань. Провідники Української Революції добавивши раніше до вибуху німецько-большевицької війни, можливість окупації України гітлерівським імперіялізмом і йдучи на зустріч довголітньому бажанню українського народу, проголосили у Львові 30-го червня 1941

року Акт Відновлення Державної Самостійности України, що поставив нового німецького окупанта перед фактом віднови української державности й документуючи рівночасно світові брехливість большевицької агітації, будьто би український самостійницький рух був інспірований німцями.

На реакцію гітлерівських сатрап не треба було довго чекати. Вони арештували зразу замітних членів Уряду з його головою др. Ярославом Стецьком на чолі, й кинули в концтабор. Також у терені переведено масові арешти всіх, що мали звязки з українською владою. Новий окупант німецько-гітлерівський загарбник, приневолений був відкрити карти.

Масові арешти й розстріли не зломали непохитної волі народу на самостійне життя. Україна готовилася до оборони своєї державности. І це був початок, згаданої вже нами, кристалізації революційно-визвольних сил, що по кількालітньому, кривавому змагу, довела до оформлення одного, керівного, політично-революційного центру — УГВР.

Керівники українського визвольного руху розуміли, що для здійснення вікових прагнень українського народу треба мобілізації широких народніх мас, які були би одушевлені великою ідеєю боротьби за самостійність, ідеєю, якої здійснення малоб принести волю для народу і людини, ідеєю УССД.

Щоб однак маси повірили, що якраз ідея УССД, є висловом їхніх прагнень і що та держава стане забезпеченням та гарантом їхніх інтересів, а оце довіря мас було передумовою їхньої активної участі в боротьбі, — треба було провести певні передумови, а це:

1. Виказати безсумнівну чистоту української самостійницької ідеї і повну незалежність українських визвольних змагань за українську державу від якихнебудь сторонних чинників.

2. Показати наскільки самостійницька ідея є безпосередньо зв'язана з життям народу, з його інтересами, що на практиці значило ведення визвольно-революційної боротьби під гаслом оборони народніх інтересів перед окупантським знищенням.

3. Вказати на соціально-прогресивний зміст української самостійницької ідеї, зокрема в протиставленні до соціально-реакційної большевицької системи організації суспільства і знарядів продукції.

Керівні чинники українського самостійницького революційного руху поправили роботу так, що в короткому часі добилися реалізації повище наведених вимог, які поставила нова дійсність і то не пропагандою, а конкретними ділами. Наступала фаза переміни ідеї в чин. Вже самим актом з 30-го червня 1941 р. проголошенням проти волі німців, доказано, що брехлива є пропаганда большевицьких агітаторів, будьто би ідея УССД була звязана з Німеччиною. Три роки німецької окупації України — це три роки гідного, активного опору українського народу проти нацивського гноблення та поневолення.

Банкротство політики українських компромісових груп, причинилося до збільшення довіри і авторитету серед українських мас революційного проводу, який, відкинувши можливість плентання української проблеми в хвості чужої політики, доказав, що **Україна — це окрема політична сила на Сході, з якою треба і конечно числитися.**

Сталося це тому, що українські революційні чинники мобілізацією мас до активної боротьби довели до того, що Україна стала "одним воєнним табором", що своїм збройним рамам — УПА добивався прав на волю і власну державу.

Підриваючи весь український нарід до боротьби проти німецького імперіялізму керівники української революції розуміли, що тільки таким шляхом можна оборонити інтереси української нації і здобути державність, але також здавали собі докладно справу і з того, що в той спосіб відірветься від впливу Москви ті українські елементи, що шукали в большевиків захисту перед німецьким терором.

Рівночасно боротьбою проти гітлерівської окупації демаскувалось брехливу пропаганду большевиків, які намагалися світову опінію переконати в тому, будьто би український самостійницький рух — це німецька авантюра. Ясно, що поставлення українських змагань на таку площину, здобувало Україні незалежну позицію на міжнародньому форумі. "Очищена від клеветних закидів українська самостійницька ідея гуртувала довкруги себе щораз ширші ма-

си, а революційно-самостійницький табор ви-ростав до позиції не тільки одинокого, вповні незалежного політичного осередка, на якого о-рієнтувалися маси, але також він ставав в силу нових умов в Україні, одиноким керівником практичної революційно-визвольної боротьби народу, а зокрема керівником народніх мас в їх боротьбі за збереження їхнього життя і майна перед окупантським знищенням".

Ця звязаність самостійницької ідеї й активної революційно-визвольної боротьби з життям народу була одною з чотирьох передумов перемоги на ОУЗ і СУЗ. Ідея ця оволодівши маси, почала оформлюватися в конкретний чин. Так родився по дерективам самостійницьких кругів всеукраїнський самооборонний рух, що згодом перетворився в могутню стихію, оформивши себе в організаційних рямях УПА. І якраз створення УПА відкриває нову фазу в розвитку самостійницьких змагань. Ідея самостійницького руху, через включення широких мас в ряди УПА стала власністю цілого українського народу.

Тому, що в боротьбу включилися всі шари українського суспільства, ставала пекучою потреба крім політичного питання розв'язати вичерпуюче питання соціальної натури.

І в цьому революційний рух виказав себе зрілим до творення державного життя, бо, створивши найбільш прогресивну програму проти-ставив її експлуататорській системі больше-виків. Цей соціальний зміст української самостійницької ідеї ляг в основу соціальної програми УГВР.

Крім соціальної програми остаточно оформилася і політична програма визвольних змагань. Так, як соціальна програма українського революційного руху являлася прогресом у порівнанні з большевицькою реакційною стахановщиною і суспільною структурою взагалі, так же само політична концепція самостійників, що спирається на базі побудови вільних держав Сходу Європи є найбільш прогресивною політичною концепцією нашої доби. І ця нова політична програма розглядання проблеми розвалу СРСР у всесоюзницькому масштабі, є одним з її елементів, що сцементували революційні сили не тільки українські але й всіх поневолених большевизмом народів. З тієї причини визвольна боротьба українського народу ведеться під гаслом свобода народам, свобода людині, тобто під гаслом визволення всіх понево-

лених народів Сходу.

Таку ідею боротьби український самостійницький рух реалізував на практиці надавши їй організаційні форми на першій конференції поневолених народів східної Європи та Азії, що відбулася 22-23 листопада 1943 р. Конференція ця, ухваливши спільну платформу боротьби, покликала до життя органи, що мали б координувати революційну боротьбу поневолених Москвою народів. В такий спосіб дії самост. рев. кадрів всіх поневолених народів Сходу злучено і тим самим зміцнено. Так отже з ініціативи та під керівництвом українських націоналістично-революціонерів була розбудована не тільки ідейно-політична сторінка визвольного руху, але й вся практична рев.-визвольна боротьба.

З тієї причини в час німецької окупації одним виразником і керманічем української революційної роботи була ОУН звана популярно в народі "бандерівцями".

Однак вже в 1943 р. було ясным, що кермування всіми діями переростає можливості одної організації, та що повстала потреба створити один всенародній верховний політичний центр, бо ОУН з огляду на свій специфічний характер не могла охопити в своїх рядах всіх мас та ними кермувати. Різногранність нових форм визвольної роботи абсорбувала широкі кадри фахівців, які включались в активну боротьбу за українську державність, не хотіли ангажуватися в одну політичну партію. Рівночасно ті люди, вносячи певний вклад у боротьбу, мали повне право бути причасними в кермуванні роботою. Треба було отже створити один керівний, всеукраїнський осередок, в склад якого входили би усі чоловіки активні учасники боротьби за самостійність.

Проблема ця стала ще більш пекучою, коли почала дії на широку скалю УПА, що в своїх рядах мала не тільки українців, готових боротися за здійснення революційних ідей, але й багатьох інших, поневолених Москвою народів.

Якраз активна участь усіх самостійників без огляду на їхню партійну приналежність чи політичне переконання, в боротьбі за УССД, витворила природну консолідацію в масах, що і вирішило приступити до творення керівного центру та вирішити політичне питання збройної боротьби українських мас. Для консолідації низів треба було знайти відповідних у формі консолідації верхівки. В цей спосіб найширші українські маси, що стояли в активній бо-

ротьбі проти кожночасного окупанта, покликали до життя в червні 1944 р. **Українську Головну Визвольну Раду** з її виконним органом — генеральним секретаріатом, як найвищі керівні органи українського народу в час його боротьби за УССД.

В цей спосіб повстання УГВР було завершено. довголітнього процесу боротьби українського народу, що довів до консолідації довкруги Ідеї УССД.

УГВР, як верховний орган народу, організовано на понадпартійній платформі. Тому в УГВР відведено належне місце поодиноким політичним середовищам, в міру того як вони себе заангажували в активну боротьбу за самостійність. В таких обставинах УГВР зреалізувала об'єднання в керівництві всіх тих, що боролися. Вийшовши з реального укладу внутрішньо-українських політичних сил в краю, **УГВР стала реальним, політичним фактором, а не емігрантською фікцією, яка кожної хвилини могла би статися іграшкою в руках зовнішньо-політичних чинників.**

Щоб забезпечити повну незалежність української визвольної політики від якихнебудь зовнішніх чинників, УГВР організувалась на українських землях і там перебуває. Її дії визначаються суверенною волею українського народу, а на сторожі її позиції стоїть Українська Повстанська Армія.

В цей спосіб в УГВР зосередилися всі ті, що безпосередньо боротьбу ведуть і нею кермують. Для провадження акції закордоном уповажнила УГВР закордонне представництво, яке нерозривно звязане з Краєм. В членському укладі сил УГВР знайшов свій вислів факт соборности українських земель, що й надало сил УГВР-ді всеукраїнського характеру. Так у висліді довголітнього процесу кристалізації революційно-самостійницьких сил та об'єднання найширших мас довкруги ідеї УССД, повстала УГВР, що у своїй складі має найсильніші і найкращі одиниці української революції, які мали відвагу в час найгіршого терору і багатьох небезпек остати з народом і кермувати боротьбою по сьогоднішній день.

Сьогодні УГВР як одинокий правний революційний уряд, очолює й керує визвольними змаганнями українського народу й віримо, що допровадить ці змагання до успішного побідного кінця.

Обличчям до фронту

В основі діяння певної частини нашої провідної верстви лежать психологічні мотиви, з яких деякі спробуємо тут проаналізувати. До найважливіших з них належать: а) підсвідомий гін звести визвольну політику України до статки, до повного спокою і б) почуття національної нищотності.

На перший погляд це дві окремі справи. При ближчій застанові бачимо, що це властиво одна і та сама справа, це одна медала з двома її боками. Свідомо, чи підсвідомо втеча від активної боротьби за волю України викликає серед цієї частини нашої провідної верстви почуття нищотності. Цього почуття вона не в силі позбутись і не позбудеться так довго доки не обернеться обличчям до збройної боротьби за волю України і доки собі не скаже: "Не пхінкати, не нарікати, не жебрати, не клясти — тільки боротись треба. Власною силою, власними жертвами треба добиватись сповнення своїх національних ідеалів".

Або просто треба ці ідеали відкинути і прийняти якісь чужі. Принявши чужі, це ще не буде означати, що хтось викрутився загальною від боротьби за ідеали, лише це означатиме, що його змусять боротись за чужі ідеали в характері гарматного мяса.

Коли хтось постійно відкидає засаду боротьби за свої ідеали і комбінує здобути волю хитрощами, апелем до гуманітарних почувань світу, маніфестацією своєї культури, співів, танців, народніх звичаїв — той у своїй підсвідомості все плекатиме до себе самого погорду, рівнозначну з почуттям своєї меншевартотності. І хочби він пробував уподобити своє обличчя до якогось культурного чужинця й зовсім нагадував "англійця", "американця", чи когось іншого (в ніякому разі українця), хочби він зодягнувся на чужий лад і обложився чужими модними фаталашками — сам від себе він не втече і на споді душі буде далі відчувати своє низьке рабство, яке не дає йому відважно стати перед жорстоким деспотом, що плює на його святотності і сказати: "Стій! Фізично я можу бути слабший від тебе, але як довго я живий не допущу безкарно зневажати мої святотності".

Колиж хтось не має безпосередньої змоги за-

городити чужим варварам шляху до свого святого храму, він мусить бодай зробити друге найближче діло: шанувати і помагати тим, що це роблять. Це одинокий шлях, одинока можливість, одинока рецепта, щоби змити з себе тавро низького рабства, отрястись з почуття національної нищотності. Самообманом є шукати рятунку в усесвітнім гуманізмі, бо низького рабства не толерують навіть професійні "братолуби". Вони використовують його лише хвилево для власних цілей, щоби опісля відштовхнути тих, що, апелюючи до вселюдських почувань, хотіли в той спосіб викрутитись від боротьби та заховатись за чужі плечі.

Не допоможуть зверхні форми цивілізації, не допоможе шкільна освіта, наукові титули, не допоможе зверхня поза культурних людей. Вправний обсерватор зараз завважить під цією політурою низького раба. І погорда буде тим глибша, чим краще замаскувала себе в "цивілізацію" дана людина. Бо за свої ідеали треба боротись. Треба обстоювати їх чином і жертвами. Хто цього не робить, дає доказ, що є негідною людиною. Бо він ніби вірить в свою правду і вважає її "святою", проте не хоче її захищати, а мудрагельством і крутіством цей обовязок хоче звалити на чужі плечі.

Комте ді Нуї в своїй книзі "Призначення людства" кілька разів підкресляє, що в обличчі Бога одинок, що заважає, це — напруга і чесна праця, щоби щось гарне і величне досягнути, а не само досягнення. Іншими словами, коли людина умом і тілом слабовита й не знає як дійти до мети — в обличчі Бога є цілковито байдужим, чи вона свою мету досягнула, чи ні. Саме її щире і напружене стремління досягнути щось гарне, для Бога є вповні вистарчальне. Того самого вчить і Святе Письмо. З таких людей Бог стирає тавро хамства, а витискає на їх обличчях тавро шляхотності, достойності, благородності.

Хіба не стоять нам перед очима образи українських селянських матерей — шляхотних, благородних, з дрібкою цієї жіночої святотності, яка видніє з ікон святої Богородиці? На обличччі цієї української селянської матері нема ні тіни чогось поганого, хоч судячи високо-шкільними

мірами її освіта може бути ніяка. В нутрі своєї душі ця мати дуже добре знає свою вартість і вона не соромиться себе. Вона знає, що свій життєвий обов'язок вона виконала добре. Із величезною особистою посвятою вона приводила на світ нові покоління і давала їм таке духове і тілесне виховання, на яке тільки дозволяли її сили. В обличчі найбільших злиднів вона цей обов'язок без спротиву приймала і без нарікання, без жалю, без апелю до милосерного почуття інших, його виконувала. Вона не звальовала свого обов'язку на чужі плечі. І це почуття добре виконаного обов'язку і відваги в обличчі життєвих труднощів, дає тій українській селянській матері глибоке почуття своєї повної вартості, а вслід за тим ореолом шляхотності покриває її обличчя.

І наша провідна верства, властиво, та її частина, що викручується від боротьби за свої національні ідеали, ніколи не заховає на своїм обличчі тавра низького рабства, хочби не знати як цивілізувалась, зачитувалась в модерних філософіях і модерних мистецьких течіях та присвоювала собі манери і позу цивілізованих людей — доки обличчям не повернеться до фронту і не скаже: "Чи виграв чи ні, але не дозволю нікому на світі глумитись із моїх найсвятіших почувань. Що більше — вважаю, що ніхто інший на світі не може боротись за мої ідеали, тільки я сам. Це буде для мене тяжка обида, колиб хтось інший брався за оборону моїх ідеалів, коли я сам не віддав ще на службу їм останнього дроговання своєї душі".

І коли треба померти за ці ідеали, то вагання не сміє бути. Ідейні люди залишають розкоші й достатки, йдуть у далекі краї, щоби покласти життя за добро свого краю. Хіба може бути дорожче життя від ідеалу тій людині, яка страшила усе й опинилась в лісі, або не злиденній скитальщині? Насолоду вмірати за ідеали знали колись старі козаки й знають її добре наші лицарі УПА: стати з почуттям повної людини перед обличчям Творця! Бог по своєму нагороджає лицарів і дає їм смерть, якої позавидувалиб ті, що свого кінця очікують у вигідних ліжках. Також Бог всіляко карає лінивих, трусливих, які за найвищу свою ціль уважають врятування свого фізичного життя; які апелюють до милосерних почувань інших, не давши наперед самі доказу, що вони милосерні; які

хочуть пожиткувати щось, до творення чого не приклали рук; які хочуть справедливості для себе, не будучи справедливими навіть супроти себе самих; які плачуть над потоптанням їх ідеалів, а не хочуть доказати, що їх ідеали цього роду, що варт за них проливати кров.

* * *

Придивімся до нинішньої української заграничної політики, на спроби "консолідації" і "об'єднання" наших різних політичних груп. Хто натискає до цього "об'єднання", та з яких причин? Хіба не натискають найбільше ці, що своїми хибними вчинками здескредитували себе в очах українського народу? Хіба не натискають вони до цього "об'єднання" тому, бо в той спосіб хочуть назад всунутись до проводу над народом? Хіба не переводять вони цього сумнівної вартості засобами, себто — не перевірюють власних вчинків, власного шляху, який пройшли, а всеціло із своєю неславною минулиною, без поправи, без сповіди і покути, пробувають знову дістатись до керми визвольними змаганнями України. Хіба це механічне "об'єднання" не веде до статизму, до застою, в якому обов'язок боротьби за ідеали українського народу хочуть зіпхнути на плечі чужим народам, чужим державам?

Ці наші партії і люди, що в цей спосіб поступають, звели українську ідеологічно-політичну ферментацію на зовсім хибні рейки. Ідеологія у них загалом стратила всяку вартість. Ідеологію ідентифіковано з дешевою сваркою і в багатьох випадках нею дійсно користуються лише для дешевої сварки. Висварившись до сходу і зазнавши від цього несмаку — попадають у другу крайність: згоди, за всяку ціну згоди, згоди з усіма!

Колись ідеологія означала якийсь виразний політичний шлях, піддержаний певними, духово моральними цінностями, звернений в напрямку досягнення якоїсь виразної політичної мети. Її нині формально ніхто не заперечує, що без ідеології, правильної і виразної, не можна дійти до бажаної цілі. Проте багато наших провідних людей, саме тих, що безкритично до штучного "об'єднання" прямують, відкидають усяку ідеологію немов якусь зужиту, безвартісну стару річ, що стоїть на перешкоді до об'єднання.

Цьому крикові про "об'єднання" товаришать

такі думки: Чужинці зле на нас дивляться, вони кажуть, що ми пересварені, що ми не дозріли до своєї держави, забудьмо за свої ідеології, обєднаймося, зробім добре вражіння на чужинців і за те вони нам уряд признають. Ось війна надходить, треба задемонструвати перед чужинцями нашу національну культуру, показати їм наше національне мистецтво, треба конче розвести пропаганду, щоби з тими цінностями запізнати чужинців, бож вони не знають хто ми є. Також — і то дуже важне — треба, щоби вони довідались про наші терпіння, щоби побачили, як нас катують большевики. Вони, чужинці, ще далі думають, що большевики ліпші від нацистів. Треба конче видавати книжки, бюлетені, літературу, щоби про все поінформувати чужинців. Треба правду говорити про Україну!

Ось такі приблизно цілі, тактика, побажання наших багатьох провідних людей і чинників. В більшості ця робота булаб навіть дуже корисною, колиб впливала не з жалю і притенсій до світу, мовляв, українців гноблять чужі і від світу їм належить поміч, лише із становища: — українці боряться самі за високі ідеали і світ мусить допомогти українцям в цій боротьбі, бо інакше брутальна сила запанує над світом. Підкресляти свою власну боротьбу, все виходити з точки погляду цієї боротьби, все покликатись на ці героїчні українські сили, що боряться в краю і в імені їх провадити закордоном політичну акцію, хочби в тих формах, що наведено вище — принеслоб Україні величезну користь. Але виходити з плаксивого становища, скаржитись перед світом на терпіння і в імя високих засад домагатись від них боротьби та жертв за українські ідеали — Україні ні користи ні чести не принесе. Бо по правді сказати, світ вже нині дуже добре знає, що українців московсько-комуністичний деспотизм давить. В деяких випадках світ про це краще знає, ніж знають це українські емігранти. Але світ зацікавлений не так в терпіннях українців, як у цім, що вони самі цим терпінням протиставлять і як реагують на свій власний гнет? Ось про що треба їм говорити!

Та тут ми skonфронтвані з дуже цікавим і з українського боку дуже трагічним явищем: ці наші політичні чинники, про які тут мова, а які так ревно накликають усіх, щоби “правду про

Україну говорити” — навмисно промовчують один дуже важний, коли не найважніший факт — промовчують існування підпольного українського уряду — УГВР, який в Україні керує героїською визвольною боротьбою. До недавня вони мовчали також і про УПА. Пишуть про цей уряд вже усі українські часописи на еміграції в Європі, навіть ті, що засадничо проти нього. Пишуть про нього чужі передові газети. Лише деякі тутешні американські ну і канадійські — українські передові газети цілий час тенденційно промовчують існування УГВР, хоч так ревне закликають “правду про Україну говорити!”

Чому це так? Невже це лише партійницьке засліплення або просто журналістичне ракетірство небагатьох одиниць? Можливо. Алеж бо — чому велика частина широкої суспільности мовчанкою одобрює цю каригідну роботу? Чому?

Ця байдужність має психологічний підклад, про який згадуємо вище. Той рабський підклад прокляттям мститись на цілій українській історії. Те, що ми пишемо в теперішню хвилю, це не нові речі. Писалось про це багато поміж двома війнами, писали це передбачливі люди ще перед першою війною і далеко до неї. Найприкрішим в цьому те, що багато із тих, що вже ніби переймаються героїчним світоглядом, часом заломлюються і поборюють те, що іще недавно самі проповідували. Погляньмо, що нині пишуть ті високі “націоналістичні” провідники, які до війни так заздрісно зберігали чистоту націоналістичної ідеології, вперто ішли своїм вибраним шляхом й гнівно відтручали всілякі інші політичні ідеології затроєні духом угодовства, пацифізму, конюнктури, неробства. Як важко вони їх тоді критикували! А що вони нині пишуть?

Та правдою залишиться, що ця героїчна ідеологія боротьби потрясла цілим українським народом, навіяла його новим духом, створила Європейську Повстанську Армію. Ця ідеологія до нині є одинокою надією укр. народу і до її плодів простягають нині руки навіть ті, що цю ідеологію цілий час поборювали. Чому така зміна серед цих, ніби, “націоналістів”? На це лише одне пояснення: справжній революційний героїзм може проявитись лише безпосередньо в боротьбі з ворогом, а не за кордоном. Довге перебування людей за кордоном заломлює їх.

І в цьому теж міститься одна з великих небезпек творення "уряду" за кордоном. Такий "уряд" буде виявом не сили українського народу, тільки його слабости, виявом тих його рабських

елементів, що всю свою надію визволення України звязали з чужими силами, а не з цими, що діють, чи іще дрімають в лоні українського народу.

Е. Л.

УПА і українські партії

(Від Редакції: Понижче передруковуємо в цілості статтю з "Української Трибуни", яка демаскує несумлінні спроби деяких наших заїлих партійців внести розкол в ряди УПА, щоби в той спосіб приписати їй собі заслуги в УПА, а при тім спекти свою політичну печеню)

На основі достовірних і безпосередніх інформацій знаємо, що український народ на батьківщині визнає УПА своєю національною армією. Ніхто там не бажає, щоб УПА йшла на послуги чи то найбільшій організації, чи найменшій групі людей. Всі згодні в тому, що національна армія має боронити загальні й підставові інтереси цілого народу, всіх українців, всіх верств не зважаючи на їхні погляди і переконання.

На Україні ніхто не займається бухгалтерійною математикою і не клопочеться тим, хто має більший відсоток людей в УПА: партійні чи безпартійні, націоналісти-революціонери на чолі зі Ст. Бандерою чи націоналісти-солідаристи на чолі з А. Мельником, гетьманці чи республіканці, соціялісти чи націонал-демократи? Ці питання не мають там ніякого значення. На них справедливу відповідь дасть майбутній історик і на рахунок кожного з них точно запише те, хто що собі заслужив. На Рідних Землях усі однаково визнають загальноприйнятую в світі засаду, що у нормальній державній армії ні стрільці, ні командири не можуть маніфестувати своїх партійно-політичних переконань. Цієї засади гостро притримуються також у рядах УПА. Стрілець і командир визнають лише загальнонаціональну девізу збройної боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу. Всі політичні справи, які заторкують армію, вирішує її головне командування, з доручення по-

літичного проводу визвольної боротьби, який є для нього найвищим авторитетом.

Український народ не визнає і не визнає накиненого йому Москвою наказного уряду УССР. Він став до боротьби з його окупантським тоталістично-комуністичним режимом за державну суверенність і за свої демократичні права. У логічній послідовності визвольних змагань українського народу створилася 1944 р. Українська Головна Визвольна Рада як верховний орган визвольної боротьби. Саме цьому політичному проводові підпорядковується УПА, і ніхто цього там не заперечує.

Інакше стоїть ця справа на еміграції. Тут, поза кордонами Рідних Земель, на жаль, наша еміграція часто втрачає з очей найголовніші свої завдання і губиться у спорах за малі справи. Серед еміграційної політичної провідної верстви групове й партійне "вірую" затемнює державний інтерес України. Ця верства в конкуренційних міжпартійних змаганнях за "хто кращий" в очах власних мас часто перебирає міру і посягає по загально-національні вартості для вузьких партійних цілей. Думаємо тут про рейдуючу частину УПА і про тих, хто хотіли або хочуть повісити на її прапорах свій партійний щит.

Ще надто свіжа в нашій пам'яті т. зв. "упівська кампанія" в українській пресі на еміграції. Знаємо, що не всі відразу поставилися до УПА позитивно. Дехто взагалі заперечував її існування, інші вважали її чомуть наслідком чужої і шкідливої інтриги. Та цей скептицизм чи зла воля самі по собі не могли заперечити існування УПА, про яку скоро всі довідалися із західної та підсоветської преси. Врешті, всі "невірні Томи" "діткнулися рани" і повірили.

Проте, УПА і далі не перестала "турбувати" багатьох партійних провідників. Ті, хто ще вчора її заперечували, несподівано завернули на

180 степенів і з партійних розрахунків, щоб не наразитися на лиху опінію в найширших колах нашої еміграції, яка зразу ж з ентузіазмом поставилася до УПА, заговорили про неї в суперлятивах. Інші почали студіювати її родовід та обчислювати відсотки її складу за політично-партійним ключем. Ця справа партійної “парцеляції” УПА мала зрушити основу її неподільності: понадпартійний і національний принцип.

З самого факту, що сьогодні всі наші еміграційні політичні середовища визнали УПА як збройне рамено українського народу, треба радіти. Зате всяку спробу поділу і “упартійнення” УПА треба сприйняти як шкідливу для нашої визвольної боротьби, а зокрема за кордоном, і тому треба, щоб весь український загаль цьому спротивився. Дивно, що деякі люди, і то саме політичні партійні провідники не хочуть зрозуміти того, що партія як така не може мати власної армії, якщо вона не хоче стати тоталістичною. Якщо ми визнали право партії на армію, то запитаємо скільки армій ми мусілиб утримувати цього дня, якщо б усі наші еміграційні партії існували на Рідних землях? Або наскільки частин треба б поділити рейдуючу частину УПА, яка прибула до нас на еміграцію? Коли не можна визнати партії права на власні збройні сили, то й не можна їй визнати права на ведення всенародної визвольної боротьби. Її також мусить вести понадпартійний провід, той же самий, який з волі революційно-визвольних сил народу керує УПА. Ніхто з нас не повірить у те, що УПА в таких важких обставинах утрималася б, якщо б вона спиралась на одну організацію чи партію, а не на весь народ.

Цим, однак, ми не можемо заперечити в її діях основної ролі Організації Українських Націоналістів, (революціонерів).

Для цілоти національної революції не важливо, хто дає більше, важливо, щоб усі, наскільки хто може, подібно, як на Батьківщині, давали свій вклад у цю всенародну справу. Однак, на еміграції не всі визнають цю засаду, не всім легко визнати понадпартійність УПА.

Протягом довгого часу кружляють вістки, що в деяких таборах розповсюджують неправду про існування якоїсь т. зв. другої УПА, яка не визнає визнаного на Рідних Землях політичного проводу, зате визнає провід однієї партії. Нам трудно було повірити в ці поголоски. Та саме життя примусило нас до цього і виявило

до того, хто це робить. Сталося це 9 травня на зборах з нагоди спільного свяченого, улаштованого ЛУПВ і ТУПВ в Мюнхені-Пазінгу. Господарі усталили були, що при почесному столі буде також командир рейдуючої частини УПА. Проте, представник ТУПВ без згоди ЛУПВ визначив при цьому столі 6 місць — 3 для “УПА-Т” (тобто Товариства Українських Вязнів), а 3 для “УПА-Л” (тобто Ліги Українських Політичних Вязнів).

Цей “геніальний” ключ поділу УПА ясно розкриває тенденцію однієї партії, яка через асоціацію частини громадської опінії про ТУПВ і ЛУПВ хоче механічно дочепити фірми цих двох установ до УПА на настільних візитівках і зафіксувати для присутніх існування “двох УПА”. Однак, ця партійна махінація не вдалася. Всі скоро зорієнтувалися, про що йдеться і що справа не в тому, щоб посадити “більше упісців за столом”, як дехто думав, а в тому, щоб “доказати”, що таки є “дві УПА”. Якщо так, то, очевидно, командир рейдуючої частини УПА не міг залишитися в залі зібрання і сидіти за столом на місці, охрищеному “УПА-Л” і поруч людей на місцях, охрищених “УПА-Т”, бо у противному разі він апробував би факт спроби поділу УПА. Його своєчасна заява про те, що є одна УПА, яка ніколи не хотіла йти і не піде на послуги будьякої партії, стрінулася з повним визнанням по-державницькому думаючих громадян. Таке ставлення командира дає запоруку, що рейдуючої частини УПА не пощастить втягти в міжпартійні конкуренційно-спекуляційні розграші і що вона збереже себе від свого нападу.

Цей “пазінгський інцидент” його ініціатори продовжують. Це ствердилось на засіданні громадського комітету для прощання Апостольського Візитатора Української Католицької Церкви в Західній Європі. Тут знову люди з того самого політичного середовища наполягали на тому, щоб на прощальний вечір нашого церковного достойника запросити представників “другої УПА”. А коли більшість членів цього комітету внескодавців переголосувала, то тоді вони звернулися з цією справою до Генерального Вікарія, а потім і до Голови ЦПUE. Проте і з цих інстанцій одержали незадовільну для них відповідь і ствердження, що існує одна УПА і ніхто з них “другої УПА” не знає. Як довідуємося, на цьому тлі був розпущений названий громад-

ський комітет і до нового не запрошено деяких представників мюнхенського ОПУЕ, з огляду на те, що вони далі наполягали на тому, щоб на згадану імпрезу просити представників "другої УПА". Таким чином, найвищий авторитет нашої Католицької Церкви в Німеччині і Голова громадського авторитету, яким є ЦПУЕ, висловилися проти партійности у військових справах та проти партійних спроб "роблення другої УПА".

Інформуємо про ці справи громадянство для того, щоб заздалегідь його перестерегти перед ще однією спробою вводити в наше еміграційне життя хаос, і дуалізм, який ми вже мали в ділянці студентського життя, який і досі маємо в українській журналістиці у формі СУЖ і НД-ОУЖ, а в житті політв'язнів — під фірмами ЛУПВ і ТУПВ. Замість ліквідувати аномальний існуючий стан, загорілі партійники пробують

його посилювати, і створюють нові труднощі в концентрації українських сил на еміграції.

Ми віримо, що українська еміграція ніколи не погодиться з тим, щоб партія мала свою армію, бо це на практиці означало б погодитися на панування однієї партії. Тим то думаємо, що справа "упартійнювання" УПА зустрінеться з рішучим спротивом усіх по-державницькому думаючих українців, без огляду на їхню партійну приналежність. Якщо між бійцями УПА були люди, які належали до тих чи тих організацій чи партій, то й цього ніяким способом не можна було б використовувати на те, щоб УПА пішла на партійні послуги, бо її самотнім завданням є: збройно боротися за Українську Соборну Самостійну Державу і під цим аспектом вона сходиться в кінцевому ефекті з метою всіх наших національних партій.

В. Пасічник.

Бійці і командири рейдуючої частини УПА до української еміграції

(Від Редакції: Від Команди частини УПА, що минулого року прибула на американську зону Німеччини, УПС одержала Звернення до української еміграції з приводу "Христового Воскресіння".

Редакція "Вісника" одержала це звернення, на жаль, з великим спізненням і тому містить його в скороченні).

"Оце вже п'ятий раз від часу поворотної большевицької окупації України український народ зустрічає Воскресіння Христове. Він зустрічає цей великий Празник в умовах безперервної боротьби з жорстоким ворогом — московсько-большевицькою тиранією. Вже п'ятий рік сини всіх українських земель у бойових лавах УПА стоять у завзятому бою за здобуття Української Держави. Світле Воскресіння Христове революційно-збройні сили на Рідних Землях відзначають соборницьким зусиллям за здійснення од-

вічних ідеалів багатьох поколінь, пишуть криваву історію сучасних днів і наближаються до великого майбутнього.

Ми, бійці й командири рейдуючої частини УПА виконуючи наказ Політичного Проводу й Військового Командування, вперше на чужині зустрічаємо Христове Воскресіння в нових обставинах, серед укр. еміграції. З цієї нагоди вітаємо в імені Батьківщини всю українську еміграцію в Європі і за океаном великоднім привітом — Христос Воскрес!"

"В численних областях України, що були теренами особливого большевицького наступу і гніту, стало буденним явищем те, що український селянин тільки під охороною своєї зброї і охороняючих його працю відділів УПА міг обробляти свою землю та збирати з неї плоди, всупереч волі большевицької Москви, що присудила його на знищення. Селянин, що оре свою землю з крісом на плечах, є невідомим явищем серед інших народів, але він став реальною дійсністю в Україні".

“В умовах боротьби в Україні мають місце незвичайні, прямо неймовірні героїчні подвиги, де кінчається сила всякої людини, а починається межа надлюдського! На полі бою з жорстоко-кривавою большевицькою тиранією стоїть непохитно весь український народ, а зокрема збройні сили УПА та бойові кадри революційної ОУН. Цей збройний гігантський змаг нації за побудову своєї держави, за новий справедливий суспільний лад, ведеться на всіх прошарках зрізничкованого життя, на цілій території України, бо народ загрожений в основах свого фізичного і духового існування. Цілістю цієї боротьби кермує один політичний революційний провід — Українська Головна Визвольна Рада. І власне в цьому внутрішньо-духовому зеднанні усієї нації довкруги однієї визвольної Ідеї, довкруги одного революційного Проводу, в глибокій вірі і свідомості нації, що тільки збройною боротьбою вона здобуде право своє, криється джерело цього незвичайного героїзму і сили воюючої України”.

“Вже від кількох місяців ми приглядаємося політичному і духовому обличчю української еміграції. Ми провели ряд розмов з багатьма людьми різних політичних переконань, запізналися з їхніми поглядами на боротьбу на Рідних Землях. Ми перечитали багато статей на ці теми. Сьогодні ми маємо вже приблизно вірний образ політичного життя і діяльності еміграції і хочемо поділитися з нею своїми думками.

Коли порівнюємо Батьківщину з еміграцією, то бачимо — світло і тінь. Там величний образ збройної боротьби за найбільші вартості народу: за державу, за новий суспільний лад, а тут: дрібна партійна загумінковість і боротьба за мандати в “державній владі”. Там безмежна відданість цілого народу загальній справі, повне довіря одному проводові, а тут — партійна заїлість, обезцінювання боротьби на Рідних Землях аж до заперечення, невизнання її та цілева компромітація керівних чинників воюючої Бать-

ківщини. Там в окопах, в огні боротьби, де лежать поруч сини всіх українських земель: Полісся, Волині, Карпат, Поділля, Полтавщини і Донбасу, формується нова українська людина — соборник, людина державницької думки і державницького чину. І навіть підступний у доборі своїх засобів ворог не наслідуються висувати справи територіального поділу, бо чує себе безсилим супроти духовної монолітності народу. Ту в ім’я “соборності” поглиблюється Збруч, твориться проблема т. зв. “східняків” і “західняків”. Чия це робота, і кому вона потрібна? Не політичні групи, не партії в небезпеці, а Батьківщина!”

... “Батьківщина хоче бачити в еміграції, в її діях, виразника своїх змагань на міжнародній арені. Народ бачить одного ненависного ворога перед собою — російсько-большевицький реакційний тоталізм і на знищення його спрямував всі свої сили. Еміграція хай спомагає Батьківщину у боротьбі, хай цю боротьбу політично капіталізує і вказує свободолюбному світові, що український народ іде в авангарді визвольного фронту поневолених народів у боротьбі проти большевицької тиранії..

“Розглядаючи політичну діяльність української еміграції стверджуємо, що вона досі не виправдала, на нашу думку, сподівань Батьківщини і не виконала по своїх спроможностях обов’язків супроти неї. Чому це так?”

“Без тернистого шляху Христа на Голготу, без чорної темряви і розп’яття не було б світлого і радісного Воскресення. Віримо і знаємо, що теперішня важка і кривава, але велична боротьба на Батьківщині є певним передвісником воскресення Держави Української. Закликаємо еміграцію залишити все те, що нас ділить, а об’єднатися довкруги того, що нас лучить — однієї визвольної ідеї і одного революційного Проводу УГВР — та з піднесеним чолом, ясним поглядом і чистим сумлінням зустріти світлий день Державного Воскресення!”

Подобається Вам наш журнал,
ТО ПРИЄДНАЙТЕ НАМ
НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

СПРАВЛЕННЯ ПОХИБКИ

Просимо вибачення за неточне наведення деяких прізвищ в попередньому числі “Вісника”, в списку жертводавців — Укр. Амер. Легіону і Організації Родичів — міста Нью Йорку.

Справляємо прізвища як слідує: пані І. Скюдзінська, п. Йосиф Хомів і п. М. Іваник.

Панахида на могилі полеглих вояків УПА в лісі біля села Зарваниця, пов. Лісько, в серпні, 1946 р. Промовляє курінний Капелян о. Яворенко

* * *

Українська Національна Рада

Недавно створено в Європі на еміграції Українську Національну Раду, в склад якої увійшли майже усі українські політичні угруповання, за виїмком Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради і гетьманців. Перші відмовились приступити тому, бо ініціатори цієї Ради в своїх замірах прямували до створення еміграційного уряду України, а властиво до реорганізування уряду У.Н.Р., навіязуючи до його давніх традицій. З приблизно подібних причин не приступили теж гетьманці, які не хотіли прикладати рук до реставрування того політичного чинника, який вони вважають головною причиною завалення гетьманської держави.

Зате, серед інших, підписали приступлення до Національної Ради націоналісти-революціонери, під проводом Степана Бандери. Приступили вони до цієї Ради тому, бо вважали, що ця Рада буде обмежатись виключно до справ еміграційних і стане свого роду плятформою, на якій прояснювалосьби і кристалізувалось українське

УПА БОРЕТЬСЯ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, А ВОДНОЧАС ЗА ВОЛЮ ПОНЕВОЛЕНИХ КОМУНІЗМОМ НАРОДІВ. ВОНА БОРЕТЬСЯ І ЗА ІНТЕРЕСИ АМЕРИКИ, ЯКИМ КОМУНІСТИЧНА МОСКВА НИНІ ПОВАЖНО ЗАГРОЖУЄ. ПОМАГАЙМО ЇЙ БОДАЙ ЖЕРТВАМИ НА МЕДИКАМЕНТИ!

еміграційне життя. Та видно ініціатори Національної Ради з місця посунулись далі, ніж це було передбачуване у вступних починах. У зв'язку з цим ОУН — Рев. (під проводом С. Бандери) видала декларацію, поміщену в "Українській Трибуні", 1 серпня ц. р., з якої передруковуємо покищо основні точки змісту. Повний текст декларації буде надрукований в слідуючому числі "Вісника".

1. ОУН стверджує, що її відношення до УГВР в нічому не міняється із приступленням до Національної Ради, бо УГВР є найвищим діючим проводом визвольно-революційної боротьби в Україні, а Національна Рада є тільки органом сконсолідованої української еміграції.

2. ОУН далі стоїть на становищі, що самотньо революційно-збройна боротьба українського народу проти кожної Москви зможе довести до створення Самостійної Соборної Суверенної Української Держави.

3. Центром революційної боротьби має бути і на далі УГВР, яка керує боротьбою УПА,

збройним раменем цілого українського народу.

4. Завдання еміграції полягає на заступництві воюючої України на чужині перед чужинцями, щоби тим приєднати для України правдивих і щирх союзників.

5. ОУН приступила до Національної Ради для уодноставлення політичної акції за кордоном. ОУН не вважає, що між УГВР і екзильним політичним центром існує колізія.

6. ОУН є проти нічим неоправданої титулятури "президент держави", бо компетентним вирішувати такі справи є український народ.

7. ОУН буде активно співпрацювати і з Національною Радою, але тільки тоді, коли: а)

державний центр буде реорганізований не по формі, але по змісту роботи, б) Національна Рада буде перебудована на демократичних основах, себто на місце представників партій, які не мають в еміграційній суспільності ніякого значення, прийдуть представники еміграційного загалу вибраного безпосередніми або посередніми виборами. Часово, аж до зорганізування виборів слід прийняти формулу заступництва відповідаючу дійсному відношенню сил і впливів серед еміграції від політичних організацій і суспільних установ.

До здійснення тих вимог ОУН не буде брати участі у виконному органі Національної Ради.

Підпільні видання українського революційно-збройного руху

Редакція „Вісника” одержала листа і статтю від члена УПА.

Містимо одне і друге. При цьому хочемо підкреслити, що ми радо містили й міститимемо на будуче усі матеріали прислані нам членами УПА, бо в цей спосіб громадянство матиме змогу довідатися правду про революційний рух на Україні та героїчну боротьбу УПА — від безпосередніх учасників цієї боротьби.

Хвальна Редакціє!

Принадгідно одержав я одно число „Вісника”, прочитав його й побачив, що стоїте вповні на позиціях воюючого Краю, радо містите статті про УПА, тому я, як член УПА, постановив до Вас теж дещо написати, щоб американські українці знали, що пишуть очевидці краєвих змагань.

Писав я вже й вислав дописи до редакції „Свободи”, але, як мені відомо, досі нічого з моїх матеріалів не поміщено й шкода було тільки могойго труду.

Якщо Ви мали місце в своєму журналі на

подібні дописи, чи спогади, то я мігби Вам надсилати.

Листа до Вас висилаю через Бельгію, бо з Німеччини не йде летунська пошта.

З належною до Вас пошаною!

Слава Україні!

«Степан Голяш»

16. VI. 1948.

* * *

Перебуваючи на українських землях підчас нової окупації наших земель большевицькими наїзниками мав я нагоду приглянутись їхній нищівній роботі відносно українського і других поневолених народів. Большевицькі варвари ведуть цю підлу роботу збройно, вживаючи при цьому найбільш огидних і негуманних методів, та пропагандивно.

Однак з найбільшою заїлістю виступають сталінські сатрапи проти революційних рухів поневолених народів, кидаючи на їхнє знищення все, чим лиш може диспонувати большевицька кліка вельмож. І тому, що український революційно-збройний рух стоїть в авангарді боротьби поневолених народів, большевики виступили проти нього, тобто проти УПА і революційної ОУН, що несуть на своїх плечах весь

тягар визвольних змагань, з найбільшою жорстокістю. Поза збройними виступами ворог вживає і таких методів, які йдуть в розріз з міжнародно-правними законами. І так проти УПА більшовики вживають розривних куль, газів, ведуть бактеріологічну війну, вживають отруйних речовин, знущаються над полоненими й вбитими, а навіть над могилами полеглих героїв і т. п.

Впарі з цим на протязі 1944, 1945 і 1946 рр. вони повели проти українського визвольного руху сильну кампанію в пресі (друком) та словом (мітинги, наради, зїзди). Більшовики старались доказати, що наша боротьба є штучним твором, викликаним німецьким фашизмом, що нашою боротьбою кермують німці, що український народ не хоче самостійности, бо йому добре живеться в дружбі з великим русским народом в своїй державі УССР. Дальше опрокидували наші ідеологічні основи та плятформу боротьби.

Проти цих наклепів станув наш революційний уряд УГВР, який кермує цілою боротьбою і в своїй підпільній літературі збивав ворожі закиди, та стало інформував нарід про дійсні відносини в СССР та наміри більшовицьких імперіялістів, про події в світі та завзявав усіх витривати в боротьбі, бо тільки таким способом ми зможемо вибороти собі самостійність і належне місце серед других народів.

І хоч важка підпільна боротьба, хоч важко за машини, папір, фарбу, відповідні приміщення, то мимо всего завдяки проворності і організаційним здібностям провідних чинників, українські революціонери та населення стало діставали свою літературу, яку всі радо читали, бо знали, що тільки там можна дістати відповідь на всі потрібні справи. В багатьох політично-пропагандивних і військових виданнях революційний провід ясно висказав, за які політичні цілі змагається весь український нарід і яка його остаточна мета. І не тільки були в нас видання в українській мові. Деякі речі друкувались і в чужих мовах як: руській, польській, словацькій, чеській, англійській, французькій. Літературу в чужих мовах звичайно використовували рейдуючі відділи УПА по чужих теренах, а також висилано певні матеріали до чужодержавних амбасад.

Підпільні видання ділились в нас на періоди

чні, неперіодичні і книжкові. На протязі 1945 і 1946 рр. на українських землях під більшовиками були, як мені відомо, слідуєчі періодичні підпільні видання:

1) „Самостійність” — головний орган УГВР — великий, друкований журнал.

2) „Ідея і Чин” — видання проводу ОУН — великий друкований журнал, провідний орган української незалежної політичної думки.

4) „За Українську Державу” — вид. ОУН — підпільна, бойово-революційна газета українського самостійницького руху, великого формату, друкована й ілюстрована.

4) „Повстанець” — вид. УПА — бойовий революційний орган українського повстанського руху, друкований, книжковий формат.

5) „Щоденні Вісті” — вид. УПА — щоденний цикльостилевий журнал з кольоровим друкованим наддруком, ілюстрований карикатурами.

6 „Український Перець” — вид. УПА — гумористично-сатиричний журнал, друкований, багато ілюстрований першорядними карикатуристами.

7) „Інформатор” — вид. УПА — цикльостилевий журнал.

8) „Пропагандист” — видання Краєвого Осередку Пропаганди вишколу й політвиховання ОУН. Великий цикльостилевий журнал науково-політичного характеру.

9) „Шлях Перемоги” — вид. УПА — цикльостилевий журнал.

10) „Інформативні вісті” — вид. УПА — містить інформативні й ідеологічно-політичні матеріали.

11) „Стрілецькі вісті” — вид. УПА — бойовий, політичний та ідеологічний журнал.

12) „За Україну” — вид. ОУН.

13) „Лісовик” — вид. УПА — гумористично-сатиричний журнал.

14) „Подільський інформатор” — вид. ОУН цикльостилевий політично - інформативний журнал.

15) „Перемога” — вид. УПА — цикльостилевий, книжковий формат.

16) „Вісті” — інформативний журнал ОУН.

Крім повищих періодичних видань, про які мені відомо, появлялись ще численні видання радіо-вістей, часті неперіодичні видання політ-оглядів та інших місцевого, або промина-

ючого характеру.

В тому самому часі появились наступні підпільні, революційні книжкові видання:

1) Петро Дума: **„Большевицька демократизація Європи”** — брошура 36 стор., одно видання друком, два вид. циклоstileві. Два видання в польській мові і одно видання в англійській мові.

2) **Деклярація Проводу ОУН** — книжкове видання, одно друком, чотири видання циклоstileві, одно вид. в чеській мові.

3) **„Відозва до населення західних областей України, селян і робітників східних і осередніх областей України”** — одно вид. друком, п'ять циклоstileвих.

5) Яків Бусел-Київський — **„Советський патріотизм”** — одно видання друком, два циклоstileві.

6) **„За що бореться УПА?”** — одно вид. друком, кілька вид. циклоstileвих в українській і русській мовах.

7) **„Слово к бойцам и командирам Красной Армии”** — сторін 55, друком, масовим накладом, одно видання циклоstileве. Брошура написана проф. дніпропетровського університету.

8) **„Стрілецький полк”** — вид. УПА — одно вид. друком, 2 циклоstileві.

9) **„Стрілецький курінь”** — вид. УПА — одно видання друком, два циклоstileві.

10) Хор. Володимир Щитенко — **„Рейди”** — вид. УПА — друком.

11) **„Бойовий правильник піхоти”** — вид. УПА — циклоstile.

12) **„Бойовий правильник партизанки”** — видання УПА.

13) Орленко — **„Большевики в боротьбі з українським революційно-визвольним рухом в другій імперіялістичній війні”** — вид. ОУН.

14) Ярлан — **„Фашистівське страшило”** — три видання в українській мові. 4 вид. в польській мові: — „Упюр фашизму”. Одно видання в англійській мові, одно вид. в французькій і чеській мовах.

15) Зенон Савченко — **„Українсько-польські взаємини”** — одно видання в українській мові, три вид. в польській мові: „Стосунки польсько-українське”.

16) **„Чи атомові бомба врятує Англію?”** — (Відповідь п. Черчиллеві). Два видання в укра-

їнській мові, шість видань в польській мові, одно вид. в чеській, одно в словацькій, одно в англійській, одно в французькій мовах.

17) **„Наша відповідь”** — видання в мовах: польській, англійській і французькій.

18) Олесь Бабій — **„Гуцульський курінь”** — поема — передрук з оригіналу — вид. ОУН.

19) Петро Волош-Василенко — **„Мої повстанські марші”** — збірка поезій. В підготовці другий посмертний том.

20) **„В боротьбі за волю під бойовими прапорами УПА”** — збірка нарисів із бойових дій УПА — 178 сторін.

21) **„Новітні варвари”** — в українській мові й те саме в польській мові **„Кривим шляхом сталінської демократії”**. Видання в словацькій, чеській, англійській і французькій мовах.

Загалом появилось на протязі 45 і 46 рр. 25 книжкових видань.

Крім того підготовлялось до друку та видано вже в 1947 р. такі видання книжкового формату:

1) **Друга збірка нарисів із бойових дій УПА**. Обіймає описи бойових дій з усіх українських земель, зокрема Волині, Полісся, Закарпаття, Буковини, Поділля, Житомирщини, Винничини, Київщини, Полтавщини і других земель. Крім того спомини з рейдів УПА в Білорусь, Словаччину, Польщу, Румунію.

2) **„Книга поляглих борців УПА й ОУН”**.

3) **„Книга бойових дій УПА”**.

4) **„Книга актів ворожого терору”**.

5) **„Три роки боротьби українського народу проти другої большевицької окупації”**.

6) **„УПА — носій ідеї визволення і дружби народів”**.

7) **„Стрілецька чота”**.

8) **„Стрілецький рій”**.

9) **„Концепція самостійности України”** — й інші.

Крім повищих появились на протязі 1945 і 46 рр. на українських землях під большевиками й польсько-большевицькою окупацією 41 видань різних листівок і відозв. Важніші з них це:

„Отвертий лист до цілого культурного світу” — відозва в справі насильного виселення і тероризування українців за лінією Курзона. Видань в українській мові 5, словацькою мовою 2, англійською 1 і чеською одно видання.

Багато видань було в російській мові, голов-но до „бійців і командирів” червоної армії, до ранених бійців, до населення, які розповсюд-нювано по всіх теренах України й ССРСР.

Крім тих 41 видань були видані в різних місцевостях тереновими клітинами ОУН та відділами УПА численні, кожна в двох накла-дах, місцеві відозви, заклики, листівки, лозун-ги, політично-пропагандивного, революційно-го змісту. Тут поважне число занимали відоз-ви до червоної армії і заклики до бойкоту большевицьких „виборів”.

Звичайно кожне видання більшого формату кінчалось закликом:

„Хай широко лунає наше вільне революцій-не слово! Хай усюди лунають могутні револю-ційні кличі нашої правди! На всю Україну! І цілий ССРСР! І на весь світ!

Хай кожний повстанець, кожний стрілець і кожний революціонер — буде пропагандис-том наших великих, свободолюбних, револю-

ційних ідей-

Хай кожна наша книжка і кожна листівка буде гострим мечем нашої правди”!

Нехай цей короткий нарис праці пропаган-дивної референтури в Краю стане доказом, я-ку велику роботу тільки на одній ділянці під-пільної боротьби проведено українськими ре-волюціонерами. А таких референтур було більше як напр.: служба здоров’я (У.Ч.Х.), су-спільна опіка, безпека, господарка (інтенда-тура), фармацевтична, жіноча, звязку, органі-заційна.

Хай дальше вичислені видання підпільної політичної літератури переконають наших ма-ловірів, що боротьбою в Краю кермує не „а-політичний” Провід, а дійсно великі люди, які поставили собі за ціль не вузькопартійну чи програмову боротьбу, а змагають до найви-щих ідеалів народу — створення Української Самостійної Соборної Держави- Г. С.

Д-р М. Сидор

„Альма матер”

(З нагоди 27-ми ліття Укр. Вільного Університету)

Мабуть ніде в світі досі не було такого жа-хливого й безоглядного переслідування націо-нальної культури, яке зараз переводить кому-ністична Росія супроти українських національ-но культурних надбань!

Комуністичні ватажки червоного фашизму примінюють до української культури в практиці відому фразу тих, що знищили в давнині най-більшу культурну скарбницю старинного сві-ту — Александрійську бібліотеку, твердячи, що вона непотрібна, бо: „Якщо ті мудрості є в ко-рані — вона непотрібна, в якщо в корані того немає, — то шкідлива” й також треба її зни-щити! В наслідок такої „мудрості” позбавлено майбутніх нащадків величезних культурних над-бань старинного світу, голов-но — Гелленського й Староримського, яке безслідно спопеліло в полум’ях східного фанатизму!

І, коли цей вчинок ще й тепер викликає в

культурному світі негодування, відразу й оги-ду, то скількиж страшнішим злочином мусить бути нищення большевизмом української куль-тури в ХХ. ст. — наших днів?

А проте світ мовчить. Приглядається до „о-перації” московсько-азійських „спеців”, які спрощають культуру всіх народів східної Ев-ропи взагалі, а українську — зокрема!

Вже від ряду століть українська нація, впарі з національним переслідуванням, зазнала найбіль-ше знущань також у ділянці культурного життя. Разом з занепадом нашого державного життя другого періоду — Козацької Держави — за-непадає також слава Києво-Могилянська Ака-демія, оцей осередок культури не лиш в Укра-їні, але й на сході Європи взагалі!

Не стало держави. Бракло свободи й меце-натів, а дальше й культурних осередків. Україн-ська молодь мусіла шукати знання по чужих,

інколи й ворожих, культурних середовищах. Одне лише маленький відсоток мав на це спромогу. Очевидна річ, що з відтам не всі вони виходили відданими робітниками своєї національної ниви. Багато з них пропадало; привязуючись до чужих культурних огнищ, ставали нерідко, ренегатами у відношенні до своєї культури й нації. Внаслідок того ряд укр. умів віддало свої наукові сили на службу ворогам свого народу, головню—москвинам.

Такий менш-більш стан напереміну тривав аж до третього періоду нашої державности — до 1917-20 рр., коли впарі з відзисканням національної свободи, українська наука й мистецтво знайшли собі належне місце на вольній землі, а молодь українська мола побирати знання в рідних університетах. Однак це були воєнні часи, й до повної стабілізації культурно-національної ділянки — не було відповідних умовин. А й т довго не вдержалися. Під напором ворожих сил Україна втрачає свою незалежність. Українська культура й наука підпадає під обсяг ворожого нищення, яке примінювали, менш-більш, в однаковій мірі всі наїздники.

Але наш народ ніколи не забував істини, що "уху раба не чує брязкоту кайданів" — й проте побіч боротьби за волю, змагав також до просвіти, бо саме вона мала вказувати шлях до свободи! Дедалі починається отверта боротьба української молоді за право на освіту. В тій боротьбі на початку XX ст. (1910) гине у Львові з польських рук провідник укр. молоді студент Адам Коцко.

Після нашого програшу, в рр. 1921-1925 — повстає у Львові таємний укр. університет. Українська молодь саботує ворожі польські школи, домагаючись своїх, рідних. Але дарма. Вогор ніяк не допускав вищого укр. шкільництва, бо знав, що лише воно може дати противникові свідому провідну верству, яка зуміє повести рішучу боротьбу за повне довершення державного будівництва! Та наш народ не здавався ворогові. Почалась інтензивна організація Рідної Школи—середньої і народньої, а на вищі студії наша молодь масово, в міру спроможностей, виїжджала за границю; головню до Чехо-Словаччини, де крім широких і догідних можливостей студіювання на чеських школах, існував також єдиний у цілому світі Український Вільний Університет!

Український Вільний Університет (УВУ) пов-

став старанням української політичної еміграції, яка внаслідок большевицької окупації опинилася поза межами своєї батьківщини. Осідком оснування був Відень. Тут у 1921 році створенням групи українських науковців організовано УВУ, який вже в наступному семестрі переніс свій осідок до Праги в Чехословаччині й там аж до часів большевицької окупації (1945) та єдина українська висока наукова інституція несла високо й гордо прапор української культури й науки, маніфестуючи її серед своїх і чужинців!

Обєднавши довкола себе найкращих науковців УВУ був справжнім і єдиним осередком української науки й культури в цілому світі. Такі наукові сили, як Ф. Колесса, Степан Смаль-Стоцький, Горбачевський, Ст. Рудницький, Дністрянський, Антонович, і б. ін., які вже відійшли від нас у вічність,—своїми працями були широко відомі у культурному світі й тимсамим надавали тону й авторитету нашій єдиній "Альма Матер", яка виховала сотки свідомих українських науковців та працівників, що запрягли себе не до чужого воза, але стали до праці на народній ниві, збагачуючи рідну культуру й науку! В тім саме полягає та велика заслуга піонерів української науки на чужині! В тім лежить вся вага й значіння єдиної української найвищої наукової установи — Українського Вільного Університету! Те саме мусить бути кожному свідомому українцеві дороге! Ця висока наукова інституція вповні заслуговує собі на те, щоб її полюбити, щоб стати для неї меценатом, щоб допомогти її вповні розвинути свою діяльність ще краще, ще ширше й всебічніше!

Від осені 1945 року УВУ міститься в Мюнхені (Американська окупаційна смуга — Баварія), де продовжує своє благородне діло по нинішній день! УВУ має два факультети: Ф-т Філософії й ф-т Права й суспільно-економічних наук. На філос. ф-теті студіює 173, а на ф-теті прав 298 студентів. Разом — 471, з чого 55 чужинців.

УВУ має постійні викладові салі й власну научну бібліотеку (4000 томів), які містяться в Мюнхені, Версайлерштрассе, 4.

Понадто при УВУ відбулося 3 курси чужоземних мов (англійської, нім. і ін.), за участю 120 курсантів. Зараз продовжується курс 4-й.

На академічний 1947-48 рік обрано ректором відомого українського філософа проф. д-ра Івана Мірчука, а проректором — відомого укр.

дуже великі труднощі призвичаїться до тутешніх обставин і сьак-так матеріально влаштуватися.

Але це переходовий стан. За рік, два, вони привикнуть, навчаться багато речей. Старші наші емігранти повинні бути вирозумілі до їхніх перших років і до їх відносно важких вступних часів. З часом цілий образ зміниться. Станувши на ноги вони поволи піchnуть використовувати своє знання для громадських цілей. В них містяться різноманітні і непересічні талани. Ці талани мусять бути звернені в продуктивні рейки, які підносилиб кожного з них індивідуально і цілу нашу збірноту разом взявши. Ми певні, що так як створили вони впродовж кількох років в Європі такі газети, про які нам тут в Аме-

риці і не снилось, таксамо вони створять цього роду різні видавництва і тут в Америці.

Це, що ми нині бачимо, це свого роду "революція" в нашій тутешній суспільности. По обрахунках наша стара іміграція збільшиться на яких 25 до 30 тисяч нових свідомих імігрантів. Ті, що тут раніше приїхали повинні для ново-прибуваючих сил творити скелет організаційних рямців, початкові можливості для їхнього дальшого розгортання. Бо цілком певно ці нові емігранти не задовольяться тим дещо перестарілим духовим життям, яким задовольнялись старі емігранти. Вони захочуть щось нового, що підходилоб під їх смак. Даймо їм початок, нагоду, а решту вони зроблять самі.

Н. Ч.

Лист від Ліги УПВ

Мюнхен, дня 4 червня, 1948

До Хвальної Редакції "Вісника"

Органу ООЧСУ

в Злучених Державах

В залученні пересилаємо список політичних в'язнів, що померли у Фльосенбургу після визволення Американськими Військами.

Просимо Вас в зв'язку з переводжуваною Лігою УПВ збіркою помістити цей список в найближчому номері Вашого цінного часопису.

За добру волю згори дякуємо і остаємо з належною до Вас пошаною.

За Управу Ліги УПВ:

Др. М. Марунчак, голова.

СПИСОК

Політв'язнів, що померли у Фльосенбургу після визволення Американськими Військами. Їхні могили зберігаються на оремому цвинтарі серед могил 144 політв'язнів різних народів. За впорядкування цих могил взялася Ліга УПВ і в тій цілі переводить збірку серед Українського Громадянства на еміграції.

Ч.П.	Прізвище і імя помершого	Дата народжен.	Дата смерти
1.	Козаченко Яків	1925	28.5.1945
2.	Литвиненко Александер	19.2.1925	27.5.1945
3.	Короленко Микола	17.5.1920	13.5.1945
4.	Качоренко Микола	8.6.1918	8.5.1945
5.	Клименко Григорій	24.4.1923	7.5.1945
6.	Коваленко Александер	20.5.1924	5.5.1945
7.	Тимошенко Микола	—	2.5.1945
8.	Нр. 89480 (Українець) ..	—	3.5.1945
9.	Бодушенко Александер	25.5.1924	20.5.1945
10.	Рибаченко Іван	—	25.5.1945
11.	Астошенко Василь	10.8.1918	2.5.1945
12.	Дударенко Борис	23.3.1923	29.5.1945
13.	Федак Павло	21.7.1904	3.5.1945
14.	Шевчук Мирослав	18.6.1908	4.5.1945
15.	Ліщинський Петро	7.9.1912	1.5.1945
16.	Олесевиц Михайло	9.8.1912	3.5.1945
17.	Ковалюк Данило	5.7.1910	2.5.1945
18.	Ярославський Данило ..	17.2.1906	29.5.1945
19.	Чубатий Осип	14.3.1914	2.5.1945
20.	Мороз Филип	8.5.1916	27.4.1945

Святочна Академія

З нагоди проголошення віднови самостійності Української Держави в дні 30 червня, 1941 р.

НЬЮАРК. В дні 30 червня с. р. минуло якраз 7 літ, як на українських західних землях заїстнувала в розгарі німецько-большевицької війни незвичайно важлива історична подія. Оце Українські Національні Збори у Львові проголосили відновлення самостійності Української Держави, а львівська радіовисильня передала на хвилях етеру цю радісну вістку українського народу в широкий світ. Німецьке правління було заскочене тією подією і зразу добачило в ній загрозу, яка параліжує нім. імперіялістичні інтєреси в Україні. В коротці після названого акту почалися зі сторони німецької влади арешти серед української верхівки, а потім масові арешти й репресії серед свідомого елементу по цілому краю. Але з того часу розгорнулася революційна боротьба проти нацистського окупанта й поруч того проти червоної Москви. Ця боротьба, очолена героїською УПА, не устає по сьогодні, бо хоч один кольос лежить на лопатках, то ще другий жде на свою чергу.

Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Ньюарку відзначив сьому річницю проголошення віднови самостійності Української Держави влаштуванням Святочної Академії у дні 11 липня 1948 р. в Укр. Нар. Домі при 180 Віллям вул., започатковуючи вперше на терені З. Д. А. святкування цієї величної річниці.

Сцена прикрашена відповідно до хвилі надала поважного, святкового настрою, та тлі килиму серед уставлених по боках американського й українського прапорів виднів напис: "Льва город — 30 червня 1941 р.", а в горі пишався великий тризуб символ державности. На салі зібралося біля 100 осіб.

Академію відкрив вступним словом п. Леськів МIRON, зясовуючи значення свята. Зчерги виступив на сцену, запрошений з Нью Йорку, муж. хор п. проф. Богдана Крушельницького й відспівав пісню УПА "Світить місяць" обр. Плєшкевича. Веселий усміх заграє на устах хористів, а пісня заздзвеніла бадьоро й гармонійно. Далі родженка Злуч. Держав з Бейону віддеклямувала алегорію "Снилося мені". Декляматорка виказала доволі добру опанованість укр.

мови, а рядки "Сьогодні нас Київ стрічає" вказували на розуміння в неї суті вірша. Після того п. Пришляк Володимир виголосив дуже річевий реферат. Бєсідник зясував події 1941 року та вказав на факт допомоги Сталіна Гітлерові в здійснюванні його імперіялістичних плянів. Прелегент накреслив генезу акту відновлення Української Держави і відчитав душпастирські листи митр. Кир Андрея і правосл. Владика Полікарпа, видані з нагоди проголошення самостійності України. Тепер хор відспівав "Гуляли" — Нижанківського, при чому сам диригент провів сольо. Відчуття пісні, чистий звук, голосова вирівняність, динаміка — наявно підкреслювали, що мається до діла з виробленим уже хором. П. Віктор Роговський виголосив підхожу до моменту деклямацію, а саме, "Каменярі" Ів. Франка. Слідуюча точка припала хорові. Відспівано пісню "Бурлаки" Стеценка. Пісня — гучна, хоча сповнена меланхолійністю. Хор виконав її повністю, не відстаючи від її чуттєвих нюансів, а хорова зіграність і спєєність вдержувала форму пісні на її місці. Опісля п. Микола Кормелюк відчитав маніфєст проголошення віднови Української Держави. Присутні вшанували акт повстанням з місць. По відчитанні маніфєсту хоровий квартет відспівав пісню: "Ой пушу я кониченька" — обр. Плєшкевича. Перша пісня була виконана з ніжністю і з певним ошліфуванням, друга з бєвою бадьорістю. Гучні оплески приневолити квартет повторити другу пісню. Дуже зворушуючо й чутливо продеклямувала маленька ємігрантка Мирося Примляк "Чарівний Краю". Вказуючи, серед яких обставин найкращі сини бережуть прав України, п. Микола Кормелюк проголосив збірку на УПА. Збірка як теж добровільні датки при вступі принесли 75.15 дол. Цю суму призначено на закуп ліків для УПА. Хор заспівав ще одну пісню, а саме: "Засяло сонце золоте" Нєдільського. Повна гармонія, чисті високі позиції і жвависть стверджували солідне виконання. Відспіванням нац. гимну закінчено Академію.

По Академії уладжено старанням місцевої ООЧСУ товариське прийняття для хору і гос-

тей. Оживляли настрої побутові й боеві пісні. Виступаючи з тостами, бесідники підкреслювали необхідність праці для добра справи, про єдність старої і нової еміграцій, врешті про співпрацю Нью Йорку з Ньюарком. Учасники Академії виходили з якнайкращим враженням і піднесенням на душі. Мабуть такого симпатичного настрою ще не було в Ньюарку. Заслугу в усьому треба признати місцевій ООЧСУ та аранжерові Академії п. Миколі Кормелюкові й не в меншій мірі п. проф. Богданові Крушель-

ницькому і його хорові. При цій нагоді треба бажати хорові і квартетові ещ кращих успіхів, які виявилися тут при пособляючій акустиці сали.

Побажаним булоб, щоб слідами ООЧСУ в Ньюарку пішли всі інші організації у влаштуванні подібних національних свят, а наша публіка щоб мала більше зрозуміння та брала численнішу участь в того рода імпрезах.

Юрій Піна.

Святочні Сходини

З нагоди проголошення віднови самостійности Української Держави в дні 30 червня, 1941 р.

КЛІВЛЕНД. Вшановуючи 7-му річницю віднови самостійности Української Держави, Відділ ООЧСУ в Клівленді влаштував Святочні Сходини усіх своїх членів в дні 3 серпня в Укр. Нац. Домі.

В програмі сходин виголошено ряд доповідей в яких бесідники зясовували вагу і значення проголошення віднови самостійности.

Святочні Сходини відкрив голова місцевого Відділу ООЧСУ п. Василь Жук, зясовуючи коротко значення цієї річниці.

З черги довшу доповідь виголосив новоприбулий з Європи п. В. Сілецький, навітлюючи політичні умовини в яких відбулось проголошення акту віднови самостійности та створення тимчасового уряду з прем'єром др. Ярославом Стецьком — на чолі.

Шан. Бесідник відчитав маніфест проголошення самостійности та душпастирські листи митропол. Кир Андрея Шептицького та православною Владики Полікарпа, видані до укр. громадянства з нагоди віднови самостійности.

Свою доповідь шан. Бесідник закінчив зазвон до членства посилено працювати на цій землі в напрямі допомоги воюючій Україні.

Його слова прийнято оплесками. Коротку доповідь про працю ООЧСУ та її завдання виголосив секретар місцевого Відділу п. Василь Кужда.

Він вказав на велику працю яку провела досі

Центрاليا ООЧСУ пропагуючи ідеї визвольної боротьби та несучи моральну і матеріяльну допомогу геройській УПА.

Окремо Бесідник висловив признання для журналу "Вісник", який одиноко на америк. землі став виразником правдивих і незаперечних ідей. На зазив Бесідника приявні зложили 10.50 дол. на пресовий фонд "Вісника".

Закриваючи сходини, Голова Відділу п. Василь Жук подякував в кінцевому слові усім приявним за прибуття, висловлюючи зарзав надію, що в будучому цього роду святкування річниці відновлення самостійности відбуватиметься по усіх укр. громадах в Америці.

В. Кужда.

ДОПИС

З ШКАГА, ГРОМ. Й. ПОПІЛЬ, пише:—В одній шікаговській фабриці, "Тропик Ейрс Інк.," що виробляє різні автомобілеві частини, тапіцерським відділом завідує один українець, п. С. Забитко, якого шанують і власники фабрики і робітники, серед яких є чимало українців. Асистентом є теж українець, п. Петро Лучків. Робітники і п. Забитко рішили справити несподіванку п. Лучкові з нагоди його уродин. Приняттям занялись пані Лесняк і Дичка. Підчас гарної забави приявні не забули і за те, що діється на українських землях. Згадали про геройсь-

ку боротьбу УПА з московсько-большевицьким наїзником. Цю справу в зворушливих словах представив п. Забитко і покликав приявних до жертв на ліки для борців УПА. Збірка принесла 36 дол. Зложили по 5 дол.: С. Забитко, Т. Харкавий, П. Лучків, Й. Попіль, І. Лесняк; по 3 дол.: С. Стрийків; по 2 дол.: Й. Дичка. по 1 дол.: А.

Іванків. На закінчення відспівано декілька українських пісень. Приявні мали те моральне почуття, що хоч живуть в багатій і безпечній Америці, є її громадянами, та мають повне право до радості, проте не забувають про важне положення своїх братів і допомагають їм так, як можуть.

Ж е р т в и

Відділ ООЧСУ в Клівленді, Огайо — листа ч. 3. — 20 дол. на медик. для УПА.

...Жертви зложили: Роман Стахур — 10 дол. По 5 дол. — Марія Олексик і Гринько Павлюк.

П. Михайло Бурава з Нью Йорку — 5 дол. на медик. для УПА.

Зі збірки з нагоди імянин, яку перевів і прислав п. О. Попіль з Шікаго — 30 дол на медик. для УПА.

п. А. Савка, Нью Бритен, Конн. — 1 дол. на медик. для УПА.

п. Д. Бортник, Бостон, Масс. — 2 дол. на ме-

дик. для УПА.

Відділ ООЧСУ в Клівленді, Огайо, з нагоди Святочних Сходин в 7-му річницю віднови Самостійности України — 30 чеврня 1941 р. — 10.50 дол. — на Пресовий Фонд "Вісника".

Жертви зложили: п. В. Жук — 2 дол. По 1 дол.: пп. Василь Кужда, Роман Стахур, Дмитро Стриш, Михайло Леочко, Осип Пелех, Іван Панаас, Деонізій Давидович і Михайло Пукач. По 50 цен.: М. Сімецький.

п. М. Бурава, Нью Йорк — 2 дол. на Пресовий Фонд "Вісника".

"THE PROBLEM OF THE WHOLE WORLD AND OF MANKIND CAN ONLY BE SOLVED BY THE DISSOLUTION OF RUSSIA INTO INDEPENDENT NATIONAL STATES"

A Memorandum of the Anti-Bolshevist League for the Liberation of Peoples

(UPS) — The words in the heading are taken from the Memorandum of the Anti-Bolshevist League for the Liberation of Peoples which we received from the Headquarters of this organization and which was distributed recently. The Anti-Bolshevist League (ALON) is the organization which was founded at the beginning of this year and consists of three Anti-Bolshevist organizations founded at different periods: "Anti-Bolshevist Block of Nations" (ABN), "International of Freedom" and "Prometheus". At present the following nations are represented in the ALON: the Albanians, Armenians, Azerbaidjans, Bulgarians, Cossacks, Croats, Czechs, Estonians, Georgians, Hungarians, Karelians, Komi, Latvians, Lithuanians, North Caucasians, Poles, Rumanians, Serbs, Slovaks, Slovenians, Tartars, Turkestanians, Ukrainians and White Ruthenians. All these peoples have been enslaved by Russia although they have originally developed as independent states and have had their

own culture, religion, language, tradition and way of life. These enslaved nations, which were subjugated by Russia in different periods of their history, have never submitted to this subjugation and are fighting even now for their national, political and social liberation. "This fight," the memorandum states, "is fought not only in the interest of our peoples, but in the interest of mankind as a whole."

The memorandum emphasizes the circumstances that only the members of the ALON are able to speak in the name of their peoples, and not the USSR or its satellite governments in Czechoslovakia, Hungary, Poland, Yugoslavia, Bulgaria and Albania. "We have the right to speak in the name of our peoples, because the members of our movements for freedom have shed streams of blood in gaining this right." The world has to be aware of this fact. Furthermore the world must be convinced that the Soviet occupation of the Balkan, Central Europe and Eastern Germany and Austria means in fact their annexation to the USSR. All hopes that the USSR shall ever leave these countries are vain. Mankind shuts its eyes before the fact that this annexation only means a further step in the advance of Russian imperialism towards the conquest of the whole world. Bolshevism is only a

successor to Tsarist Russian imperialism and it realizes "Russia's historical imperialism in a different form and under different symbols." Imperialistic aggression is the "unavoidable end of the economic system of the USSR" and it is not only an external danger, but influences also to a great extent the internal life of all peoples.

All attempts to avoid to face facts or to make some plans to banish Bolshevism are vain. Such ideas as "Borders of 1939" or "Europe to the Europeans" and "United States of Europe" are unreal and even dangerous because they disarm mankind at the time of its greatest danger and serve but to weaken its resistance. The USSR will never confine itself to the borders of 1939, and the United States of Europe will mean a surrender of all Europe to USSR. "If taken into consideration the already existing Eastern block, a Union of Western Europe must inevitably appear as an Anti-Communist Block," — the memorandum states and, therefore, will "lead logically to an unavoidable conflict with USSR"

The whole future of the world depends on whether the world will be able "to avoid self-deception of any sort" and to "find the least painful and the most successful way that leads to success, or not." The ALON memorandum points out that the "goal for which mankind has fought during two World Wars is the right of self-government of the peoples and the individual liberty." "This aim has not been realized yet and the Third World War will have to be fought to gain this goal," the memorandum states and says that the future conflict will not be merely of military nature. But its goal "must be the destruction of imperialism and totalitarianism," that is the "national-political and social liberation" of the enslaved peoples.

The menacing Russian imperialism has its roots in the fact that Russia is composed of so many different peoples. Bolshevism is but a dangerous form of the historical Russian imperialism. Therefore every attempt to replace the USSR by a new form of united and undivided Russia will be a failure. "No matter which "democratic" form this Russia, composed of so many peoples, may take on it will transform this multiplicity into despotism and aggression by means of its inherent inner forces" and, therefore, any attempt to maintain a "uniform and undivided" Russia will never destroy the menacing Russian imperialism. "The idea of a permanent peace and friendship between the peoples can only be realized by restitution of the na-

tional independence of the peoples enslaved by Russia and by the limitation of Russia to her ethnographical frontiers," the memorandum of the interested peoples states clearly.

The conflict between the USSR and the rest of the world has already begun. In its present stage it is conducted in the form of the so-called cold war. Up to now the democratic world restricts its activities to defense and to reduction of its vulnerability. The memorandum states that this is no guarantee of success. "The USSR must be isolated from the whole world in the same way it isolates itself. It must be deprived of the means to continue its destructive activity and to use the democratic conditions of life in the states of the world for their totalitarian purposes. It must be impossible for Communism to make use of the liberty of democratic countries in setting up an enemy agency there. "But the most important and urgent demand of the present historical hour, which will bring about all future events, is the recognition and the support of the liberation movements of the peoples and the removal of all impediments which are in their way," the memorandum demands. In this way the restoration of the balance of powers will be possible. The memorandum ends with the summons that "it is the duty of the world to do this not only in the name of the just demands of the peoples but also in order to save mankind and to fulfill its duty towards future generations. "Therefore ALON believes:

- 1) Mankind won't be able to restore peace and normal life until the right of self-government of the peoples, as it has been confirmed anew in the Atlantic Charter, has been realized.

- 2) The destruction of the Russian-Bolshevist aggressive imperialism and its foundations is an unavoidable preliminary condition for the solving of the world's problems.

- 3) This goal can only be gained if the USSR will be divided into separate independent national states, that is to say, if the ideals of the national fight for liberation of the peoples will have been realized.

- 4) The national fight for liberation of enslaved and threatened peoples is the indispensable and necessary preliminary condition for the destruction of Russian-Bolshevist imperialism and a warrant for protection from the destruction and severe consequences of a total war.

- 5) The national fight for liberation must be openly recognized and all obstacles must be removed.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ "ВІСНИКА"

В ЗДА. І КАНАДІ

Передплата на рік	\$3.00
Передплата на півроку	1.50
Ціна окремого примірника25

Всі передплати зокрема з Канади, треба надсилати грошовим переказом (монеї ордер), або в звичайних листах, на адресу адміністрації журналу.

Банкові чеки та грошові перекази треба виповнювати на адресу:

" V I S N Y K "

P. O. Box 304, Cooper Sta., New York 3, N. Y.

Про всякі зміни адреси прохаємо негайно повідомляти адміністрацію, рівночасно подаючи і свою дотеперішню стару адресу.

Адміністрація.

"ВІСНИК", орган ООЧСУ., редагує Колегія
Головний редактор — Євген Ляхович
Заст. голов. редакт.—Ігнат М. Білинський
Адміністратор — Осип Труш

Адреса:

**P. O. Box 304, Cooper Station
New York 3, N. Y.**
